

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøverne

i

Aalborg Kathedralskole

1874.

Aalborg.

Trykt hos Oluf Olufsen

INDBYDELSESSKRIFT

til

Afgangs- og Aarsprøverne

i

Aalborg Kathedralskole

i Juni og Juli 1874.

Aalborg.

Trykt hos Oluf Olufsen

1874.

Efterretninger

om

Aalborg Kathedralskole

for

Skoleaaret 1873—74

af

P. K. Blichert.

I. Lærerne. Fag- og Timefordelingen.

Under 11te Juli 1873 blev Overlærer ved Aalborg Kathedralskole H. J. J. Schmith i Naade entlediget med Vartpenge i 5 Aar og derefter med den ham tilkommende Pension, fra Slutningen af Skoleaaret at regne.

I dette Skoleaar have Fagene været fordelte paa følgende Maade mellem Skolens Lærere*):

<i>Rektor:</i> Latin i 6te og 5te Kl., Græsk i 4de, Oldtidens Historie i 6te og Geographi i 4de og 3die	18	Timer.
<i>Overlærer Dahlenborg:</i> Græsk i 6te og 5te Kl., Latin i 4de, Fransk i 6te, 5te og 4de	23	—
<i>Adjunkt Juul:</i> Naturhistorie i alle Klasser. Geographi i 2den og 1ste, Inspektion ved Gymnastikundervisningen i 8 Timer	26	—
<i>Adjunkt Ovesen:</i> Matematik og Regning i 6te, 4de, 3die og 1ste R	27	—

*) S efter en Klasses Nummer betyder studerende Klasse, R Realklasse

Adjunkt Münster: Fransk i 3die, 2den og 1ste; Engelsk i 2den R og 1ste R	29	Timer.
Adjunkt Wulff: Dansk i 6te, 5te, 3die og 1ste S; Oldnordisk i 5te; Latin i 5te og 1ste	20	—
Adjunkt Winde: Matematik i 2den og 1ste S; geometrisk Tegning i 4de R og 3die R; Naturlære i 6te, 5te, 4de R og 3die R	27	—
Adjunkt Henningsen: Latin i 2den; Græsk i 3die; Dansk i 4de, 2den og 1ste R; Historie i 3die S og 1ste S	28	—
Adjunkt Ankjær: Latin i 3die; Engelsk i 6te; Tysk i 2den og 1ste; Historie i 6te, 5te og 4de S	28	—
Adjunkt Herskind: Engelsk i 5te, 4de R og 3die R; Tysk i 4de og 3die; Historie i 4de R, 3die R, 2den og 1ste R	26	—
Adjunkt Hansen: Religion i alle Klasser, Hebraisk i 6te; Inspektion ved Gymnastikundervisningen i 14 Timer	25	—
Timelærer Fiskbæk: Skrivning og Tegning i alle Klasser	13	—
Timelærer, Pianist Nathan: Sang med alle Klasser	5	—
Stabssergent Silkeborg, Oversergent Nielsen og Sergent Tiedemann: Gymnastik og Svømning	22	—

Øvelserne i Skydning, hvori 6te Kl., 5te Kl. og 4de R deltage, ledes af Adjunkt Hansen med Assistance af Oversergent Nielsen.

Det hvert Fag tillagte Antal Timer ses af efterfølgende Tabel:

	6. Kl.	5. Kl.	4. Kl.		3. Kl.		2. Kl.		1. Kl.			Sum.
			S	R	S	R	S	R	S	A	B	
Dansk		2	2	1	2	1	2	3	3	3		19
Oldnordisk	"	2	"	"	"	"	"	"	"	"		2
Tysk	"	"	2	2	2	2	2	2	3	3		20
Fransk	1	4	2	2	2	2	3	4	3	3		29
Engelsk	1	2		3		3		3	3	3		18
Latin	4	5	4	7	7		8	6				41
Græsk	2	3	2	5	5		"	"	"	"		17
Religion	1	"	"	"	2		2	2	2	2		9
Historie	4	3	2	"	3	2	3	2	2	2		23
Geographi	"	"	"	2	1		2	2	2	2		9
Naturhistorie	"	"	"	2	2		2	2	2	2		12
Naturlære	4	3	"	2		2	"	"	"	"		11
Arithmetik	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"		
Regning	"	"	"	6	"	5	"	6	6	6		39
Geometri	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"		
Geom. Tegn.	"	"	"	2		2	"	"	"	"		4
Tegning	"	"	"	1		1	"	2	"	2		6
Skrivning	"	"	"	"	"	"	"	1	2	2		5
Sang	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2		5
Gymnastik	4	5	5	5	5	5	5	5	5	5		22
Hebraisk	2	"	"	"	"	"	"	"	"	"		2
I alt	39	37	37	37	37	37	37	37	37	37		293

Undervisningen i Latin i 5te Kl. er bleven meddelt af Adjunkt *Wulff* i de 4 særlige Timer, medens Klassens Disciple i de 5 med 6te Kl. kombinerede Timer ere underviste af *Rektor*.

I Religionsundervisningen i 6te Kl. har 5te Kl. frivillig deltaget. Ved Begyndelsen af Skoleaaret tilbød Skolens Religionslærer 4de Kl. Disciple i en Time om Ugen at vejlede dem ved Læsningen af det nye Testamente paa Dansk; dette Tilbud blev modtaget og benyttet af Klassens samtlige Disciple.

Desuden har Hs. Højærværdighed Biskoppen givet Skolen et Bevis paa sin Interesse for at udvikle religiøs Kundskab og Tænkemaade hos dens Disciple ved ofte at samle de to øverste Klassers Disciple hos sig til Læsning af det nye Testamente i Grundsproget.

Af 4de stud. Klasse have 2 Disciple og af 3die stud. Kl. ligeledes 2 valgt den mathematisk—naturvidenskabelige Retning; de have haft fælles Undervis-

ning med de tilsvarende Realklasser i Naturlære, geometrisk Tegning og Dansk (1 Time).

2. Disciplene. Afgangsprøverne.

Ved Udgivelsen af Indbydelsesskriftet for forrige Aar var Disciplenes Antal 118. Af disse dimitteredes 5 studerende Disciple og 7 Realdisciple; desuden udmeldtes før og efter Hovedexamen i Juli forrige Aar 3 Disciple, nemlig *J. C. E. Ehlert*, *C. V. Prytz* og *P. Nansen*, hvorimod der optoges 7 nye Disciple. I Løbet af dette Aar ere følgende 7 Disciple udgaaede: *C. Jensen* af 5te Kl., *N. B. Vang* af 3die stud. Kl., *W. L. Wellejus* af 2den stud. Kl., *A. N. Kabell* af 2den Realkl., *J. F. C. Strøyberg*, *Th. Bruun* og *C. V. J. Børresen* af 1ste Realkl.; derimod er der optaget 3 Disciple, nemlig *R. Struckmann*, *S. C. Møller* og *J. A. Møller*.

En Discipel har Skolen mistet ved Dødsfald, idet *A. A. Larsen* af 2den stud. Kl. efter længere Tids Sva-gelighed bortkaldtes fra vor Kreds d. 3die Maj d. A. Han var en flittig Discipel, der trofast stræbte at opfylde sine Pligter i enhver Henseende, og han var ved disse Egenskaber bleven sine Lærere og Kammerater meget kjær.

Discipeltallet er saaledes nu 105.

I følgende Navneliste anføres Disciplene — med Undtagelse af 6te og 5te Klasses Disciple, der ere ordnede efter Udfaldet af Halvaarsprøven — i den Orden, som tilkommer dem efter Middeltallet af de Nummere, som de have haft i de forløbne Maaneder af Skoleaaret. De med * betegnede Disciple ere optagne i dette Skoleaar, og disses Fornavn og Alder samt Faderens Stilling er angivet.

6te Klasse.

1. *C. C. Jessen.* 2. *C. J. J. Aarberg.* 3. *A. J. Paulsen.* 4. *L. Horneman.* 5. *J. Petersen.*

5te Klasse.

1. *A. C. J. L. Grønbeck.* 2. *A. H. V. Ellermann.* 3. *J. S. Schjørring.* 4. *K. H. Wøldike.*

4de stud. Klasse.

1. *P. C. S. Gad.* 2. *J. M. Krarup.* 3. *A. Johansen.* 4. *J. P. V. Boss.* 5. *P. A. Wetche.*

4de Realklasse.

1. **Johannes Peter Martin Westerboe* (født den 26de Januar 1857, S. af Pastor Westerboe i Fjelsted og Harendrup.) 2. *A. de Linde.* 3. **Søren Christian Møller* (f. d. 8de Marts 1859, S. af Kantor Møller i Aalborg.) 4. *O. C. J. Paulsen.* 5. *T. E. Bang.* 6. *A. E. Als.* 7. *J. O. A. Volquartz.* 8. *J. Galster.* 9. *E. E. Bock.* 10. *H. A. Stricker.* 11. *J. Lindholm.*

3die stud. Klasse.

1. *N. C. Møller.* 2. *B. C. W. Bøggild.* 3. *C. C. G. Olsen.* 4. *O. C. A. Ahnfeldt.* 5. *V. A. Thalbitzer.* 6. *N. K. Bøggild.* 7. *M. Henius.* 8. *L. D. Wellejus.* 9. *A. S. L. D. Petersen.* 10. *J. Ammitzbøll.* 11. *C. C. Schjørring.* 12. *S. Hald.* 13. **Richard Struckmann* (f. d. 11te Jan. 1859, S. af praktiserende Læge Struckmann i Nykjøbing paa Falster.)

3die Realklasse.

1. *O. C. Wøldike.* 2. *B. Spreckelsen.* 3. *A. S. Rasch.* 4. *J. B. Birk.* 5. *N. F. Steenstrup.* 6. *H. A. Ross.* 7. *A. L. Bruun.*

2den stud. Klasse.

1. **Søren Jensen Andreassen* (f. d. 4de August 1858, S. af Husmand Andreas Sørensen i Rendbæk.) 2. *T. N. C. E. Christensen.* 3. *H. K. F. Dencker.* 4. *C. S. Grønnerup.* 5. *C. H. A. Biering.* 6. *P.*

G. Licht. 7. *P. E. Mortensen.* 8. *A. A. R. Herskind.* 9. *B. S. Johnsen.* 10. *E. H. Wøldike.* 11. *J. C. H. Strøyberg.*

2den Realklasse.

1. *Th. M. Øhlenschlæger.* 2. **Johan Andreas Møller* (f. d. 18de Juni 1861, Broder til Nr. 3 i 4de Realklasse.) 3. *M. Hartvigson.* 4. *J. V. Sarauw.* 5. *N. C. Kjær.* 6. *V. C. Høyer.* 7. *V. Bruun.* 8. *V. Ingerslev.*

1ste stud. Klasse.

1. *V. F. Bech.* 2. *L. Dahlenborg.* 3. *C. F. G. Bang.* 4. *E. E. Ankjær.* 5. *H. N. Gad.* 6. *T. G. M. G. E. Carlsen.* 7. *C. I. B. Behrend.* 8. *E. R. Herskind.* 9. **Oluf Kirstein Peter Olesen* (f. d. 30te April 1860, S. af Skolelærer Olesen paa Øland.) 10. *M. V. Sæss.* 11. *C. P. Malling.* 12. *C. G. Kirchheiner.* 13. *B. M. Bolvig.* 14. *H. J. Fangel.* 15. *Christen Møller Wøldike* (f. d. 7de Januar 1862, S. af Provst Wøldike i Skivum.) 16. *A. S. A. Lorenzen.*

1ste Realklasse A.

1. *C. Gad.* 2. *A. G. L. Clausen.* 3. *S. L. Rennison.* 4. *A. Dam.* 5. **Andreas Peter Berggreen Birk* (f. d. 3die April 1860, S. af Landinspektør Birk i Vadumtorp.) 6. *F. T. Westenholz.* 7. *J. F. Redsted.* 8. *J. D. F. Salicath.* 9. *J. H. F. Syndergaard.* 10. *C. B. Winther.* 11. *C. W. Høyer.* 12. *H. V. Jensen.*

1ste Realklasse B.

1. *F. H. Beeken.* 2. *V. C. C. Øhlenschlæger.* 3. *C. J. Ellermann.* 4. *H. H. Lassen.* 5. *J. K. Luplau.* 6. *J. J. G. Spang.* 7. *E. F. H. Tønnies.* 8. *J. C. Lund.* 9. *A. C. Myhre.* 10. *J. H. Krarup.* 11. *O. C. Werner.* 12. *A. Dresing.* 13. *F. J. Hansen.*

Afgangsprøven for studerende Disciple i 1873.

Til denne indstillede sig 5 af Skolens Disciple, der bestode Prøven med følgende Udfald:

	Udarbejdelse i Modersmaalet 1.	Udarbejdelse i Modersmaalet 2.	Latin (skriftlig).	Latin (mundtlig).	Græsk.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Naturlære.	Hoved- charakter.	Points.	Hebraisk.
F. Th. M. Mor- tensen.	mg	mg	$mg \div \frac{1}{3}$	$ug \div \frac{1}{3}$	$mg + \frac{1}{2}$	ug	mg	mg	$mg + \frac{1}{3}$	1ste Ch.	$76\frac{5}{12}$	g
Th. S. Kamp- mann.	$mg \div \frac{1}{3}$	$mg \div \frac{1}{3}$	$g \div \frac{1}{6}$	mg	mg	$mg + \frac{1}{3}$	$ug \div \frac{1}{3}$	$mg \div \frac{1}{6}$	$g + \frac{1}{3}$	1ste Ch.	$69\frac{1}{2}$	
P. R. Wøldike.	g	$mg \div \frac{1}{3}$	$g + \frac{1}{2}$	$ug \div \frac{1}{3}$	mg	$ug \div \frac{1}{3}$	mg	$mg + \frac{1}{6}$	ug	1ste Ch.	73	
C.P. F. Dilling.	g	g	$g + \frac{1}{2}$	$ug \div \frac{1}{3}$	$g + \frac{1}{2}$	ug	$g + \frac{1}{2}$	$g + \frac{1}{6}$	$mg \div \frac{1}{3}$	1ste Ch.	$66\frac{1}{6}$	
J. M. C. B. El- lermann.	mg	$g + \frac{1}{3}$	$g + \frac{1}{6}$	$mg + \frac{1}{3}$	$g + \frac{1}{2}$	$g + \frac{1}{3}$	mg	mg	$mg \div \frac{1}{3}$	1ste Ch.	$66\frac{5}{6}$	

I Censuren deltog foruden Skolens Lærere Pastor *Malmstrøm* og Lærer *Bie*.

Afgangsprøven for Realdisciple i 1873.

Til denne indstillede sig 7 af Skolens Disciple, der bestode Prøven med følgende Udfald:

	Dansk.	Tysk	Fransk	Engelsk	Naturhistorie	Geographi	Historie	Arithmetik	Geometri	Naturalære	Points
F. L. Cetti.	mg ÷	mg ÷	mg	mg ÷	tg +	mg ÷	mg ÷	mg +	mg ÷	mg +	68 ¹ / ₃
L. Gottschalk.	g +	mg ÷	mg	mg +	tg	g ÷	mg	mg +	ug	mg +	68
S. W. Hvorup.	g +	g	mg +	mg	ug ÷	mg	mg +	mg +	ug ÷	mg ÷	74 ¹ / ₃
S. K. W. Bindsbøll.	mg ÷	mg ÷	mg	mg	mg	g +	mg	g ÷	ug ÷	mg ÷	71
F. E. Brix.	mg ÷	g +	g	mg ÷	mg	mg ÷	ug	g ÷	mg +	mg ÷	68 ¹ / ₃
V. E. E. Bruun.	tg	mg ÷	g	mg +	g	g +	ug ÷	g ÷	mg +	g +	62
H. P. H. Hansen.	g ÷	g	mg	mg	g	mg ÷	g	tg	g ÷	g +	56 ¹ / ₃

I Censuren deltog foruden Skolens Lærere Docent *Heegaard*, Stiftsprovst *Gad*, Pastor *Lorenzen* og Lærer *Bie*.

Aarsprøven i 4de stud. Klasse i 1873.

Til denne indstillede sig 3 af Skolens Disciple samt Privatisten C. Jensen; de bestode Prøven med følgende Udfald:

	Dansk	Tysk.	Fransk.	Latin.	Græsk.	Naturhistorie	Geographi.	Historie.	Arithmetik.	Geometri.	Points.
J.S.Schjørring	mg ÷	g ÷	mg ÷	mg :	ug ÷	mg	mg	mg ÷	ug	ug ÷	75 ² / ₃
K. H. Wøldike.	mg ÷	mg	ug ÷	g ÷	ug ÷	g ÷	g ÷	mg ÷	mg ÷	g ÷	68 ² / ₃
C. V. Prytz.	g ÷	mg	mg ÷	g	mg	mg	mg	g	mg ÷	g ÷	65
Privatist C. Jensen.	mg	tg	g ÷	mdl ÷	tg ÷	mg	mg	mg ÷	ug ÷	mg ÷	39 ² / ₃

I Censuren deltog foruden Skolens Lærere Docent *Heegaard*, Stiftsprovst *Gad* og Pastor *Lorenzen*.

Den 17de Oktober 1873 og den 19de Februar 1874 indstillede Hr. *L. O. K. Mørch* og Hr. *C. Jensen* sig til den for Pharmaceuter anordnede Prøve i Latin, hvilken de begge bestode med Charakteren Godt.

3. Skolens Beneficier.

- A. *De Beneficier, hvortil Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet udnævner* efter Rektors Indstilling, have i Skoleaaret 187⁸/74 været tildelte følgende Disciple:

Fri Undervisning og højeste Stipendium (50 Rdl.):

C. C. Jessen og C. J. Aarberg.

Fri Undervisning og mellemste Stipendium (35 Rdl.):

A. C. J. Grønbeck, A. H. V. Ellermann og J. S. Schjørring.

Fri Undervisning og laveste Stipendium (20 Rdl.):

H. K. F. Dencker.

Fri Undervisning: A. de Linde, B. C. W. Bøggild, N. K. Bøggild, A. S. Rasch, T. N. Christensen, W. F. Bech, E. E. Ankjær, A. G. L. Clausen, og C. J. Ellermann.

Undervisning mod halv Betaling: E. E. Bock, A.

E. Als, B. Spreckelsen, N. F. Steenstrup, J. B. Birk og V. C. Høyer.

Extraordinære Gratister: A. A. Herskind, L. Dahlenborg, og E. R. Herskind.

Højeste Stipendium (50 Rd.): V. A. Thalbitzer, C. H. A. Biering og C. G. Kirchheiner.

Mellemste Stipendium (35 Rdl.): J. P. W. Boss, A. Johansen, L. D. Wellejus, A. S. L. D. Petersen, P. E. Mortensen og C. J. B. Behrend.

Laveste Stipendium (20 Rd.): E. R. Herskind.

- B. *Emmanuel Taubers Jubellegat* (20 Rd.), hvortil Rektor udnævner, tildeltes C. C. Jessen og P. C. S. Gad.
- C. *Det thuresonske Legat* (omtr. 12 Rd.) for uformuende Forældres Sønner, fødte i Aalborg, til hvilket Byens Magistrat i Forening med Rektor udnævner, tildeltes Student J. M. C. B. Ellermann og Disciplene A. H. W. Ellermann, C. J. Aarberg, J. S. Schjørring, C. S. Grønnerup og W. F. Bech.
- D. *Det Moltkeske Legat* (40 Rd.) for Embedsmænds Sønner, hvortil Kammerherre Lensgreve Moltke til Bregentved udnævner, blev oppebaaren af C. C. Jessen og P. Nansen; da Nansen udtraadte af Skolen, tildeltes den ledige Portion K. H. Wøldike.
- E. *De Kyndeske Præmier* for de to bedste latinske Stile i hver af de tre øverste Klasser (4 Rd. til hver) tilkjenndtes efter Hovedexamen i Juli 1873 F. Th. M. Mortensen og C. P. F. Dilling af 7de Kl., J. S. Schjørring og K. H. Wøldike af 6te Kl., P. C. S. Gad og J. M. Krarup af 5 Kl.
- F. *Af Flidsbelønningerne for Dimittender* tilfaldt den Thestrupske (omtr. 3 Rdl.) F. Th. M. Mortensen, den Reitzerske (omtr. 5 Rdl.) tilkjenndtes den samme Discipel.
- G. *Nis Nissens Legat* fordeltes ved Lærerkollegiets Beslutning af 19de Decbr. 1873 paa følgende Maade:
 Af de $\frac{4}{5}$, i alt 425 Rd. 70 Sk., for uformuende Disciple, der vise god Opførsel, uddeltes:
- Tre Portioner paa 50 Rdl. hver til C. J. Aarberg, A. C. J. Grønbeck og A. H. W. Ellermann.
  - En Portion paa 45 Rdl. 70 Sk. til S. J. Andreasen.
  - En Portion paa 40 Rdl. til C. C. Jessen.
  - To Portioner paa 30 Rdl. hver til T. N. C. E. Christensen og H. K. F. Dencker.
  - Fem Portioner paa 20 Rdl. hver til A. Jo-

hansen, J. P. V. Boss, V. A. Thalbitzer, C. H. A. Biering og V. F. Bech.

- f. Tre Portioner paa 10 Rdl. hver til E. E. Ankjær, C. J. B. Behrend og C. G. Kirchheiner.

Af den $\frac{1}{6}$, i alt 106 Rdl. 42 Sk., for Disciple, som udmærke sig ved Flid og Sædelighed, men egentlig ikke behøve Understøttelse, uddeltes:

- a. En Portion paa 40 Rdl. til P. C. S. Gad.
  - b. En Portion paa 26 Rdl. 42 Sk. til N. C. Møller.
  - c. 4 Portioner paa 10 Rdl. hver til A. J. Paulsen, J. M. Krarup, B. C. W. Bøggild og N. K. Bøggild.
- Et Beløb af hjemfaldne Oplagspenge, stort 20 Rdl., tildeltes Student G. Schmith.
-

4. Uddrag af Skolens Regnskab for Finansaaret 1873--74.

A. Skolens Kasse.

Indtægt:

1. Kassebeholdning efter Regnskabet 1872—73	2317	⊘	31	⊘	
2. Jordebogsindtægter og Indtægter af Kirker og Præstekald	6680	—	80 ¹ / ₂	-	
3. Renter af Skolens Kapital	65	—	24	-	
4. Renter af Bibliothekets Kapital og Teilmanns Legat til Bibliotheket	22	—	72	-	
5. Skolekontingenter	5503	—	"	-	
6. Indtægt af Aalborg Hospital	414	—	8	-	
7. Forskjellige Indtægter	37	—	58	-	
8. Indtægt af Gaarden Nr. 274 med Fradrag af Skatter og Reparationer	135	—	49	-	
9. Tilskud fra den almindelige Skole- fond	7800	—	"	-	
10. Indeholdt af Lærernes Gager til Dækning af Præmier til Livsfor- sikringsanstalten og af Gageforskud	954	—	81	-	
11. Til Decisionsposters Berigtigelse	2	—	21 ¹ / ₂	-	
	<hr/>				
	i alt	23933	⊘	41	⊘

Udgift:

1. Tienderefusioner	775	⊘	60	⊘
2. Skatter og Afgifter af Tiender	406	—	66	-
3. Udgifter til Auktion over Tiendekorn	17	—	17	-
4. Lønninger til:				
a) faste Lærere med Sædomskriv- ningstillæg og Godtgjørelse for Andel i Skolepenge	13565	—	48	-
b) Inspektør	100	—	"	-

	c) Pedel og for Skoleopvartning	159	„	„	β
5.	Timeundervisning	1492	—	76	-
6.	Pensioner	160	—	64	-
7.	Tilskud til Bibliothek og Samlinger	372	—	6	-
8.	a) 1. Skolebygningens Vedligeholdelse	249	—	87	-
	2. Hovedreparationer	958	—	59	-
	b) Leje af Svømmeflaaden	25	—	„	-
	c) Inventariets Vedligeholdelse	246	—	91	-
9.	Brændsel og Belysning	318	—	46	-
10.	Skatter og Afgifter af Skolegaarden	111	—	90	-
11.	Forskjellige løbende og tilfældige Udgifter:				
	a) Rengjøring	152	—	78	-
	b) Porto, Protokoller og Skrivematerialier	100	—	27	-
	c) Program og Skolehøjtideligheder	120	—	64	-
	d) Andre Udgifter	9	—	33	-
12.	Regnskabsføring	340	—	„	-
13.	Undervisning i Skydning	123	—	3	-
14.	Lønningsforskud til Lærere og Præmier til Livsforsikringsanstalten	1167	—	32	-
15.	Kassebeholdning	2959	—	54	-
		<hr/>			
	I alt	23933	„	41	β

B. Stipendiefonden.

Indtægt:

1.	Kassebeholdning efter Regnskabet 1872—73	125	„	91	β
2.	Oplagspenge i Sparekassen	858	—	73 ¹ / ₂	-
3.	Renter af Kapitaler og Oplagspenge	766	—	94	-
4.	Hjemfaldne Oplagspenge	50	—	„	-
		<hr/>			
	I alt	1801	„	66 ¹ / ₂	β

Udgift:

1. Udbetalte Stipendier, Præmier og Oplagspenge	616	⊘	83	β
2. Udbetalt det thuresonske Legat	70	—	36	-
3. Renter af Bibliothekets Kapital	2	—	72	-
4. Regnskabsføring	15	—	33	-
5. Indestaaende i Sparekassen	896	—	22 ¹ / ₂	-
6. Kassebeholdning	200	—	12	-
	<hr/>			
I alt	1801	⊘	66 ¹ / ₂	β

C. Tauhers Legat

til Juni og December Terminer, 20 Rd. hver Gang, er udbetalt i Juli og Januar.

D. Proprietær N. Nissens Legat.*Indtægt:*

1. Kassebeholdning	"	⊘	"	β
2. Oplagspenge i Sparekassen	626	—	89	-
3. Renter af Kapitaler og Oplagspenge	552	—	16	-
	<hr/>			
I alt	1179	⊘	9	β

Udgift:

1. Udbetalt Oplagspenge til Kandidater	245	⊘	30	β
2. Udbetalt Halvdelen af tilstaaede Legatrenter til Disciple	266	—	8	-
3. Regnskabsføringen	20	—	"	-
4. Indestaaende i Sparekassen	647	—	67	-
5. Kassebeholdning	"	—	"	-
	<hr/>			
I alt	1179	⊘	9	β

5. Oversigt over hvad der er læst i Skoleaaret 1873—74.

Dansk.

6te og 5te Klasse: Litteraturens Historie er gennemgaaet fra Holberg indtil vore Dage; større Prøver ere forelæste af de betydeligste Forfatteres Værker. Svensk er læst af og til efter Hammerichs Bog. En Stil hveranden Uge, i alt 18.

4de stud. Klasse og 4de Realklasse: Efterat den første Del af Skoleaaret har været anvendt til nordisk Mythologi, væsentlig knyttet til Oplæsning af Øhlenschlägers Nordens Guder og den ældre Edda i Oversættelse, er der derefter oplæst af forskjellige Forfattere fra Tiden efter Øhlenschläger under Meddelelse af litteraturhistoriske Bemærkninger. Realisternes særskilte Time har været brugt til Svensk (Runebergs „Fänrik Ståls sägner“). Hver Uge 1 Stil, i alt 38.

3die stud. Klasse og 3die Realklasse: Disciplene ere ved Oplæsning gjorte bekendte med enkelte af de større Digteres fortrinligste Værker (Øhlenschläger, Hauch o. fl.). Adskillige Fædrelandssange ere lærte udenad. Af og til grammatiske Øvelser. I Reglen tre Stile om Maanedens, i alt 31. Realisterne ere i en særegen Time blevne øvede i Oplæsning eller have faaet yderligere Prøver oplæste af danske Forfattere.

2den stud. Klasse og 2den Realklasse: Oplæsning og Analyse efter Wulffs Læsebog for Mellemlasser, efter hvilken ogsaa nogle Digte ere lærte udenad. Hver Uge en Stil paa Skolen (undertiden fuldentd hjemme), i alt 41.

1ste stud. Klasse og 1ste Realklasse A og B: Oplæsning og Analyse efter Wulffs Læsebog for Mellemlasser, efter hvilken ogsaa nogle Digte ere lærte udenad. Sproglæren repeteret og mundtlig indøvet. Hver Uge en Stil paa Skolen (Gjenfortælling) i alt 36.

Oldnordisk.

5te Klasse: Efter Iversens Grammatik læst Substantivernes, Artiklens og Adjektivernes Deklination samt Verbernes regelmæssige Bøjning. I Iversens Læsebog læst og repeteret forfra til Side 33.

Tysk.

1de stud. Klasse og 1de Realklasse: Hjorts Læsebog, S. 195—235 samt den største Del af Kellers Mustersammling. Formlæren repeteret og Funchs Syntax læst og repeteret. Realisterne have skrevet 62 Stile dels i Hjemmet, dels paa Skolen.

3die stud. Klasse og 3die Realklasse: Hauffs Märchen, S. 163—215. Hjorts Læsebog, S. 21—74. Formlæren repeteret. Realisterne have skrevet 72 Stile dels i Hjemmet, dels paa Skolen.

2den stud. Klasse og 2den Realklasse: Tysk Læsebog for de lavere Klasser af Launy og Pio, S. 80—154. Hauffs Märchen S. 53—67. Extemporallæsning. Ankjærs Formlære. Realklassen har i to særskilte ugentlige Timer haft mundtlige og skriftlige Øvelser efter Ankjærs elementære Stiløvelser fra St. 21 til Enden, 70 Stile.

1ste stud. Klasse: Tysk Læsebog for de lavere Klasser af Launy og Pio, S. 58—124. Ankjærs Formlære.

1ste Realklasse A og B: Tysk Læsebog for de lavere Klasser af Launy og Pio S. 58—108. Ankjærs Formlære. Mundtlige og skriftlige Øvelser efter Ankjærs elementære Stiløvelser St. 1—15, 50 Stile.

Fransk.

6te Klasse: Læst og repeteret le Tartuffe af Molière; gjenmællest le médecin malgré lui og Mr. de Pourceaugnac.

5te Klasse: Af Demogeots textes classiques (XVIIIe et XIXe siècles) læst 102 Sider. I Grammatik til Subjonctif efter Garrigues. 3—4 Stile om Ugen, i alt 120.

4de stud. Klasse: 100 Sider i Borrings Études littéraires S. 1—20; 119—172; 181—186; 420—436; 473—478. I Grammatik efter Garrigues Formlæren. 1 Stil om Ugen, i alt 40. 1 Time ugentlig Extemporallæsning i Tøpfers Genfernoveller.

4de Realklasse: 100 Sider i Borrings Études littéraires S. 1—20; 119—172; 181—186; 420—436; 473—478. I Grammatik efter Broberg Formlæren. 1 Time ugentlig Extemporallæsning i Guizots Washington.

3die stud. Klasse og 3die Realklasse: Borrings Études littéraires, S. 1—20; 181—86; 236—42; 256—70. Formlæren efter Garrigues.

2den stud. Klasse og 2den Realklasse: Pios Læsebog for Mellemklasser, S. 38—50; 55—63; 70—78. Formlæren efter Garrigues.

1ste stud. Klasse og 1ste Realklasse A og B: Borrings Manuel, S. 117—64. Formlæren efter Garrigues med Undtagelse af Kjønreglerne.

Engelsk.

6te Klasse: Dickens: A. Christmas Carol.

5te Klasse: Listovs Elementarbog læst og repeteret. Omtrent 50 Sider af Listovs Læsestykker, 2den Afdeling, samt 50 Sider af Macaulay's Biographical Essays.

4de Realklasse: Dickens: A. Christmas Carol, S. 1—20. Listovs Læsestykker, S. 1—170 og 178—204.

3die Realklasse. Listovs Læsestykker, S. 26—33, 41—60, 85—98, 118—155 og 178—204. Rosings Grammatik repeteret.

2den Realklasse: Listovs Læsestykker, 2den Afdeling, S. 1—41, 61—85 Rosings Grammatik læst og repeteret.

1ste Realklasse A og B: Listovs Elementarbog S. 1—41.

Latin.

6te Klasse: *Seneca*, Ad Marciam consolatio, de providentia og de constantia sapientis; *Livius*, 25de Bog; *Horats*, Brevene og ars poetica med Forbigaaelse af 12te, 19de og 20de Brev i 1ste Bog. Det af Forfatterne tidligere læste, der opgives til Afgangsprøven, er repeteret. Madvigs Grammatik. Litteraturhistorie og Antikviteter efter Tregders og Bojesens Haandbøger. 95 Stile og Versioner.

5te Klasse: *Seneca*, Ad Marciam consolatio, de providentia og de constantia sapientis. *Livius*, 21 og 25 Bog. *Vergil*, 2 Bog. *Horats*, Brevene og ars poetica med Forbigaaelse af 12te, 19de og 20de Brev i 1ste Bog. I Slutningen af Aaret en Gang ugentlig Extemporallæsning af Curtius. En Version om Ugen, i alt 36, undertiden en latinsk Stil i Stedet.

4de Klasse: Ciceros katilinariske Taler; Sallusts Catilina; *Livius* 21de Bog til Cap. 31; 900 Vers af Ovids Metamorphoser (Blochs Udvalg: Verdensaldrene, Deucalion, Io, Phaëthon). Madvigs latinske Grammatik. 3 Stile om Ugen; i alt 110.

3die Klasse: Ciceros Tale pro Roscio Amerino. Af Blochs Udvalg af Ovids Metamorphoser: Verdensaldrene og Deucalion. Madvigs Grammatik til § 383. 60 Stile efter Kerrns Stiløvelser; mundtlige Øvelser efter samme Bog.

2den Klasse: Cæsar de bello Gallico, 2den og 6te Bog. I Grammatik er læst Syntaxeus første Afsnit og Formlæren repeteret. 2 Gange om Ugen Stil paa Skolen (i alt 70) efter Trojels Stileøvelser.

1ste Klasse: Forchhammers latinske Læsebog; de danske Stykker ere oversatte paa Latin, først mundtlig, siden skriftlig, og, saavidt muligt, gjorde om fra Aktiv til Passiv og omvendt. Af Madvigs Grammatik læst Formlærens regelmæssige Del, dog ogsaa Substan-

tivernes Kjøen og uregelmæssige Bøjning tilligemed hele Adjektivernes Komparation. Af og til skriftlige Arbejder paa Skolen til Indøvelse af det i Grammatikken læste.

Græsk.

6te Klasse: Læst de sidste 1000 Vers af Euripides' Medea. Repeteret de i forrige Aar læste Forfattere. Formlære efter Tregder, Mythologi efter Stoll, Statsliv efter Christensen og Literaturhistorie efter Tregder.

5te Klasse: 4de, 5te og 6te Bog af Odysseen; Herodots 2den Bog og 65 §§ af Isokrates' Panegyrikos. Formlæren efter Berg, Mythologi efter Stoll, Statsliv efter Christensen og Literaturhistorie efter Tregder.

4de Klasse: Af Bergs Udvalg af Historikere S. 40 — S. 70; Homer, 1ste Bog af Odysseen; Bergs Formlære.

3die Klasse: Bergs „Forskole“ og det tilsvarende af hans Formlære; et lille Stykke af hans Udvalg af Historikere.

Hebraisk.

6te Klasse: Genesis, Kap. 8—50 samt repeteret Genesis og det vigtigste af Whittes Sproglære.

Religion.

6te Klasse: Johannes' Evangelium efter Grundtexten.

3die stud. Klasse og 3die Realklasse: Balslevs Lærebog og Assens' større Bibelhistorie med Udeladelse af flere af Jesu Taler.

2den stud. Klasse og 2den Realklasse: Balslevs Lærebog, fra 6te Bud til 2den Trosartikkel (incl.); efter Assens' mindre Bibelhistorie er det ny Testament læst og repeteret. 12 Psalmer.

1ste stud. Klasse og 1ste Realklasse A og B: Bals-

levs Lærebog, fra det 5te Bud til § 78; efter Assens' mindre Bibelhistorie det ny Testament. 12 Psalmer.

Historie.

6te Klasse: Oldtidens Historie efter Thriges mindre Lærebog. Middelalderens Historie og den nyere Tids Historie fra 1660 til 1789 efter Blochs Lærebøger for de lærde Skoler. Danmarks, Norges og Sverigs Historie efter Thriges Lærebog for de lærde Skoler.

5te Klasse: Middelalderens Historie efter Blochs Lærebog for Realskoler. Den nyeste Historie (fra 1789) efter Blochs Lærebog for de lærde Skoler.

4de stud. Klasse: Danmarks, Norges og Sverigs Historie efter Thriges Lærebog for de lærde Skoler.

4de Realklasse: Bohrs mindre Lærebog i Verdenshistorien og Thriges Nordens Historie.

3die stud. Klasse: Bohrs mindre Lærebog, Verdenshistorien fra 1789. Thriges Nordens Historie fra 1523.

3die Realklasse: Bohrs mindre Lærebog 1789—1869. Thriges Nordens Historie 1523—1864.

2den stud. Klasse og 2den Realklasse: Thriges Nordens Historie til Reformationen. Bohrs mindre Lærebog fra Luther til den franske Revolution.

1ste stud. Klasse og 1ste Realklasse A og B: Blochs Lærebog for Realskoler, Oldtidens og Middelalderens Historie til Korstogene.

Geographi.

4de stud. Klasse og 4de Realklasse: Erslevs mindre Lærebog repeteret 2 Gange.

3die stud. Klasse og 3die Realklasse: Efter Erslevs mindre Lærebog Asien, Afrika, Amerika og Australien samt Afsnittet om Havets og Landets Fordeling.

2den stud. Klasse og 2den Realklasse: Efter Ers-

levs mindre Lærebog læst og repeteret Mellemeuropa, de britiske Øer og Sydeuropa.

1ste stud. Klasse og 1ste Realklasse A og B: Efter Erslevs mindre Lærebog læst og repeteret Havets og Landets Fordeling, Kongeriget Danmark og Hertugdømmet Slesvig, Nordeuropa, Østeuropa, Mellemeuropas naturlige Beskaffenhed.

Naturhistorie.

4de stud. og 4de Realklasse: Feddersens „Dyrerigets Naturhistorie“. Af Bramsen og Drejers „Kortfattet Lærebog i Zoologi og Botanik“ Plantelæren med Forandringer og Tilføjelser (de lavere Planter til Dels efter Vaupells „Planterigets Naturhistorie“; af og til praktiske botaniske Øvelser (med Afbenyttelse af Rostrups Vejledning i den danske Flora).

3die stud. Klasse og 3die Realklasse: Efter Feddersens „Dyrerigets Naturhistorie“ læst og repeteret Bløddyrene. Efter Strøms „Planterigets Naturhistorie“ læst og repeteret den særlige (systematiske) Del af Plantelæren; af og til praktiske botaniske Øvelser (med Afbenyttelse af Rostrups Vejledning i den danske Flora).

2den stud. Klasse og 2den Realklasse: Efter Feddersens „Dyrerigets Naturhistorie“ læst og repeteret Krybdyr, Padder, Fiske; Leddyr. Efter Strøms „Planterigets Naturhistorie“ læst og repeteret den terminologiske Del af Plantelæren; endvidere lært det Linnéiske System.

1ste stud. Klasse og 1ste Realklasse A og B: Efter Feddersens „Dyrerigets Naturhistorie“ læst og repeteret Pattedyr og Fugle.

Med de forskjellige Klasser ere i Skoleaarets Løb enkelte Vandringer i Byens Omegn foretagne.

Naturlære.

6te Klasse: Ørstedes mekaniske Naturlære fra al-

mindelig Bevægelseslære til S. 299 (Orgelpibernes Theori) og Petersens chemiske Naturlære forfra til Meteorologien samt Mundts Astronomi fra heliocentriske Steder og ud. Derefter Repetition af det hele Pensum.

5te Klasse: Holtens Læren om Naturens almindelige Love til „Bølger“ og Jørgensens Astronomi til tredie Kapitel (Solsystemet).

4de Realklasse: Lorenz' kortfattede Naturlære fra Lyset og Johnstrups Chemi fra Metallerne. Derefter Repetition af det hele Pensum.

3die Realklasse: Lorenz' Naturlære til Lyden og Johnstrups Chemi til Metallerne.

Mathematik og Regning.

6te Klasse: Geometri efter Mundts Lærebøger: Repetition af det hele Pensum: Plangeometri, Trigonometri og Stereometri. Arithmetik: ligeledes repeteret det hele Pensum efter Assens' Arithmetik, Steens elementære Algebra og et Tillæg til Arithmetiken. 36 Opgaver ere givne til Besvarelse dels hjemme, dels paa Skolen.

4de stud. Klasse og 4de Realklasse: Geometri efter Mundt: Læst om Lighedannedhed, dernæst repeteret hele Plangeometrien. Arithmetik efter Steens Algebra: Læst om Logarithmer, Rækker, Rentesregning og dobbelt irrationale Størrelser, dernæst repeteret det hele Pensum efter Assens' Arithmetik og Steens Algebra. Regning: Øvelser i Reguladetri, Delingsregning, Kjæderegning, Procentregning, Udmaaling af Flader og Legemer. 37 Opgaver ere givne til Besvarelse hjemme og paa Skolen.

3die stud. Klasse og 3die Realklasse: I Geometri er efter Mundts Lærebog læst og repeteret fra 4de Kapitel „Konstruktioner“ til „Figurers Forvandling“. I Arithmetik er efter Steens Algebra læst Potens, Rod indtil Stykke 24. Ligninger af 1ste og 2den Grad og Kubik-

rodsuddragning ; repeteret efter Hauschultz' elementære Arithmetik: Decimalbrøker, Kvadratrodsuddragning og Proportioner, ligeledes repeteret det efter Steen læste. Regning: Øvelser i Reguladetri, Delingsregning og Procentregning. 60 Opgaver ere givne til Besvarelse hjemme.

2den stud. Klasse og 2den Realklasse. I Geometri er læst og repeteret Chr. Møllers Grundtræk af Læren om Rumstørrelser fra Stykke 17 i 2den Afdeling og Mundts Geometri til 4de Kapitel: „Construktioner“ med Forbigaaelse af Indledningen. I Arithmetik er læst og repeteret Roduddragning og Proportioner efter Hauschultz' elementære Arithmetik og af Steens elementære Algebra Potens og Rod til Stykke 25. Regning: Reguladetri, Delingsregning og Procentregning samt nogle Øvelser i Areal- og Kubikberegning.

1ste stud. Klasse og 1ste Realklasse A og B: Geometri : Chr. Møllers Grundtræk af Læren om Rumstørrelser til 2den Afdeling, læst og 2 Gange repeteret. Arithmetik : Læst og 2 Gange repeteret efter Hauschultz' elementære Algebra forfra til Proportioner og Kubikrods Uddragning. Praktiske Øvelser paa Tavlerne. Regning: Øvelser i Reguladetri og Hovedregning.

Geometrisk Tegning.

4de Realklasse: Plangeometriske Tegninger, fornemlig henhørende til Konstruktion af algebraiske Udtryk, Figurers Forvandling og Lighedannedhed.

3die Realklasse: De mere elementære plangeometriske Konstruktioner.

Sang.

De 5 ugentlige Timer have været fordelte saaledes, at 6te Kl, 5te Kl. og 4de Kl. have haft 1 Time, 3die Kl. 1 Time, 2den Kl. 1 Time og 1ste Kl. 1 Time. Til Sammensang er anvendt 1 Time.

Gymnastik.

I Aarets Løb have 99 Disciple deltaget i de gymnastiske Øvelser og været fordelt paa 4 Hold, af hvilke det ældste tillige har haft Hugning. Svømning har fundet Sted, naar Vejret tillod det.

Skydning.

I Tiden fra Maj indtil Sommerferien 1873 have af 19 Disciple 17 foretaget Skydeøvelser 6 Gange. Da Banen ikke kunde skaffes længere end 200 Alen, bleve 6 af 8, som skyde i frit Anslag paa 200 Alen, hindrede i at skyde paa større Afstande. De øvrige skyde paa Anlæg fra samme Afstand.

Resultatet af Skydningen i frit Anslag:

Antal Disciple.	Afstand.	Skud.	Points	Træffere.	Totals.	Middeltal.
11	100	141	244	127	371	2,6
8	200	119	156	84	240	2
I alt 17		260	400	211	611	2,35

167 Skud er der gjort fra fast Anlæg, circa 100 Skud med Salonbøsse. Præmieskydningen afholdtes den 28de Juni paa 200 Alen i frit Anslag; 15 Disciple deltog, — 5 Skud hver — med 80 Points i 47 Træffere = 127 Points. Af de udsatte Præmier (1 Paraply og Bøger) tilfaldt efter Omskud:

1ste Præmie	<i>Cetti</i>	af 6te Realklasse.	} Alle havde 12 Points.
2den	„ <i>Hansen</i>	„ „ „	
3die	„ <i>Bruun</i>	„ „ „	

Til Afgangsprøven opgive de studerende Disciple:

- i Latin: *Cicero*, Talerne mod *Catilina*, for *Milo* og *Dejotarus*, *Cato major* og *Laelius*. *Seneca*, *Ad Marciam consolatio*, *de providentia* og *de constantia sapientis*. *Livius*, 1ste, 24de og 25de Bog. *Salust*, *Catilina*. *Horats*, et Udvalg af *Oderne*, i Omfang svarende til en længere og en kortere Bog af *Oderne*; af *Brevne* og *ars poëtica* med *Forbigaaelse* af 12te, 19de og 20de Brev i 1ste Bog. *Vergil*, 2den og 3die Bog af *Aeneiden*. Af *Madvigs Carmina selecta* omtr. 1000 Vers. *Literaturhistorie* og *Antikviteter* efter *Tregders* og *Bojesens Haandbøger*.
- i Græsk: *Plato*, efter *Thriges Udvalg*, Side 102—140, *Isokrates*, *Panegyrikos*; *Herodot*, 2den Bog; *Xenophons Anabasis*, 3die og 4de Bog; *Homer*, *Odysseens* 1ste—3die Bog. *Euripides*, *Medea*. *Mythologi*, *Literaturhistorie* og *Antikviteter* efter *Stolls*, *Tregders* og *Christensens Haandbøger*.
- i Historie: *Verdenshistorien* efter *Thriges* og *Blochs* *Lærebøger*; *Nordens Historie* efter *Thriges* *Lærebog*.
- i Arithmetik: *Assens' Arithmetik*, *Steens Algebra* samt et *Tillæg*.
- i Geometri: *Mundts Geometri*, *Stereometri* og *Trigonometri*.
- i Naturlære: *Ørsteds* *Physik* til *Orgelpibernes Theori* og *Petersens* *chemiske* *Physik* til *Meteorologien*.
- i Astronomi: *Mundts Grundtræk* af *Astronomien*.
Til *Afgangsprøven* opgive *Realisterne*:
- i Fransk: 100 Sider i *Borrings* *Études littéraires*.
- i Engelsk: Af *Listovs* *Læsestykker* 196 Sider og af *Ch. Dickens' A Christmas Carol* 18 Sider.
- i Historie: *Bohrs* *mindre* *Lærebog* i *Verdenshistorien* og *Thriges Nordens Historie*.
- i Geographi: *Erslevs* *mindre* *Lærebog*.
- i Naturhistorie: *Dyrerigets Naturhistorie* efter *Feddersens* *Lærebog* og *Botanik* efter *Bramsen* og *Drejers*

med Afbenyttelse af Vaupells Lærebog for de lavere Planters Vedkommende.

- i Naturlære: Lorenz' Naturlære og Johnstrups Chemi.
- i Arithmetik: Assens' Arithmetik, Steens Algebra samt et Tillæg.
- i Geometri: Mundts Plangeometri; Lighedannethed efter et Manuskript.

6. Skolebibliotheket og de videnskabelige Samlinger.

I den efterfølgende Fortegnelse over Bibliothekets Tilvæxt til Slutningen af April Maaned ere de med * betegnede Skrifter sendte fra Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet; Ordningen er i Overensstemmelse med Hovedfortegnelsen, som findes i Indbydelsesskriftet for 1858. Hvor Trykkestedet ikke er angivet, er det Kjøbenhavn.

I. Theologi.

- A. Nyt Tidsskrift for udenlandsk theologisk Litteratur, udg. af H. N. Clausen. 21. Aargang, 2—4 H. 1873.
Theologisk Tidsskrift, udg. af Kalkar. 1873, 6—12 H.; 1874, 1—3 H.
- E. Nye kirkehistoriske Samlinger, udg. v. H. Rørdam 6. B. 4. H. 1873.
- F. *H. Martensen*. Katholicisme og Protestantisme. 1874.

II. Philosophi.

- H. Brøchner*. Philosophiens Historie i Grundrids. 1ste Del. 1873.
- H. Lotze*. Mikrokosmos. Ideen zur Naturgeschichte

und Geschichte der Menschheit. 3. B. Leipzig, 1872.

R. Nielsen. Natur og Aand, Bidrag til en med Physiken stemmende Naturphilosophi, 1873.

III, Rets- og Statsvidenskab. Statistik.

A. *Love og Expeditioner, vedkommende Kirke- og Skolevæsen, udg. af Skibsted. 5 B. Ny Række, 1 H. 1873.

*Samling af Love og Anordninger m. v., 1870—74, 4 H. 1873.

B. Kongelig dansk Hof- og Statskalender for 1874, udg. af Trap.

*Sammendrag af statistiske Oplysninger angaaende Kongeriget Danmark. Nr. 1—5. 1873.

*Statistiske Meddelelser. 10 og 11 B. 1873.

*Statistisk Tabelværk. 3 Række, 20—25 B. 1873.

D. H. Wulff. Statistiske Bidrag til Vendelbo Stifts Historie i det 16 og 17 Aarhundrede. 3 H. Aalborg, 1873.

IV. Lægevidenskab.

**S. Fenger.* Benmarvens Udvikling. 1873.

**R. A. Holm.* Om automatiske Bevægelser hos Sindssyge. 1873.

**F. Levison.* Bidrag til Læren om Fostervandet og den abnorme Forøgelse af dettes Mængde. 1873.

V. Naturlære.

A. Paulsen. Naturkræfterne, deres Love og vigtigste Anvendelser. 7—9 H. 1873.

K. Schmidt. Dampmaskinens Historie. 5—7 H. Odense, 1873.

Tidsskrift for Physik og Chemi, udg. af A. Thom-

sen og J. Thomsen. 12 Aarg. 5—12 H., 13 Aarg. 1—3 H. 1873 og 1874.

VI. Mathematik.

Chr. Hansen. Tavleregningsopgaver. III. Med Facitliste. 1873 og 74.

Tidsskrift for Mathematik, udg. af Zeuthen. III Række, 3 Aarg. 3—6 H., 4de Aarg., 1ste og 2det H 1873 og 74.

VII. Naturhistorie.

- A. Archiv für Naturgeschichte herausg. v. Troschel. 37ter Jahrg. 5—6 H. 38ter Jahrg. 4—5 H. Berlin 1871 og 72.

Videnskabelige Meddelelser fra den naturhistoriske Forening i Kjøbenhavn for 1871, 72 og 73.

Tidsskrift for populære Fremstillinger af Naturvidenskaben, udg. af Fogh, Lütken og Warming. IV Række, 5 Bd. 3—6 H. V Række, 1 Bd. 1 H. 1873 og 74.

Naturhistorisk Tidsskrift, udg. af Schiødte. III Række. 8de Bds 3 H. 1873.

- B. Atlas öfver Skandinaviens däggdjur. 2—6 H. og 1 Supplementhefte. Stockholm 1873.
- C. Botaniska notiser, utg. af C. Nordstedt. 1873. 1—6. 1874, 1. Lund.

VIII. Geographi. Topographi. Rejsebeskrivelser.

Nordiske Billeder med oplysende Text. 6 Bd., 2—4 H. 1873.

J. Hann, F. v. Hochstetter und A. Pokorny. Allgemeine Erdkunde. Prag, 1872.

A. Petermann. Mittheilungen über wichtige Erforschungen auf dem Gesamtgebiete der Geographie. 19er Bd., 5--12 H., 20er Bd., 1—4 H. Gotha, 1873 og 74.

— Ergänzungsheft, Nr. 35. Gotha.

IX. Historie.

- A. *C. Cantu.* Verdenshistorie, frit bearbejdet ved Holm og Weilbach. 22—28 H., 1873 og 74.
G. Weber. Allgemeine Weltgeschichte. 10 Bd., 2te Hälfte. Leipzig, 1873.
Winkel Horn. Mennesket i den forhistoriske Tid. 7—11 H., 1873.
- B. **V. Schmidt.* Indledning til Syriens Historie i Oldtiden. 1873.
- C. *H. Hallam.* View of the state of Europe during the middle ages. 3 voll. London 1872.
- D. *Aarsberetninger fra det kongelige Geheimearchiv. 5 Bds 3 H. 1873.
 **I. Grundtvig.* Nogle Bemærkninger vedrørende vort Archivvæsen. 1873.
 **H. Rørdam.* Københavns Universitets Historie fra 1588—1621. 3 Dels 1 og 2 H. 1873.
 *— Tillæg til Universitetets Historie. 4 og 5 H. 1873.
 Danske Samlinger for Historie, Topographi, Personal- og Literaturhistorie, udg. af Bruun, Nielsen og Smith. II Række, 2 Bds 4 H. 3 Bds 1 og 2 H. 1873.
 Samlinger til Fyens Historie og Topographie, udg. af Fyens Stifts litterære Selskab. 6 Bds 3 og 4 H. Odense, 1873.
 Samlinger til jydsk Historie og Topografi. 4 Bds 3 og 4 H. Aalborg, 1873.
 *Historisk Tidsskrift, udg. af E. Holm. IV Række. 3 Bds 2 H., 4 Bds 1 og 2 H. 1873.
 Antiquarisk tidskrift för Sverige. 3 D. 3 og 4 H. 5 D. 1 H.
J. C. Tuxen. Den danske og norske Sømagt fra de ældste Tider indtil vore Dage. 1—6 H. 1873 og 74.
O. Vaupell. Den dansk-norske Hærs Historie. 25—32 H. 1873 og 74.

- F. Wedel.* Gilder og Laug i Flensborg. 1 og 2 H. 1873.
- G. *P. Lacroix.* Vie militaire et religieuse au moyen âge et à l'époque de la renaissance. Paris, 1873.

X. Philologi.

- C. *I. N. Madvigii* adversaria critica ad scriptores Græcos et Latinos, vol II. 1873.
Neue Jahrbücher für Philologie und Pædagogik, herausg. v. Fleckeisen u. Masius. 107 u. 108 B. 2—11 H. 109 u. 110 B. 1 H. Leipzig, 1873 og 74.
Tidskrift for Philologi og Pædagogik. 10 B. 4 H. Ny Række, 1 B. 1 H. 1873 og 74.
- D. *Xenophons* griechische Geschichte, erkl. v. Büch-senschütz. Leipzig, 1871.
- E. *Q. Curti Rufi* historiarum Alexandri magni libri qui supersunt, für den Schulgebrauch erkl. v. Th. Vogel. 2 Bdchen. Leipzig, 1870.
Seneca. Tre Dialoger, udg. af M. C. Gertz. 1873.
 Udvalg af Tacitus's Annaler, bearb. af Bricka og Thomsen. 1873.
- I. *Joh. Petersen.* Billeder af Livet i Oldtiden hos Grækerne og Romerne. 1873.

XI. Nyere Sprog og Litteratur.

- A. *G. Lund.* Den oldnordiske Literatur. 1873.
- B. *S. Grundtvig.* Dansk Haandordbog. 1872.
N. L. Høyens Skrifter, udg. ved Ussing. 3 H. 1873.
O. Lehmanns efterladte Skrifter. 3 Del. 1873.
J. L. Runebergs samlade arbeten 6 B. Helsingfors, 1871.
- C. *Byron.* Udvalgte dramatiske Digte og Fortællinger, overs. af Lembcke, 1ste B. 1873.

- D. *D. Sanders.* Wörterbuch der deutschen Sprache. 2 Bde. Leipzig, 1865.
 E. *C. Sick.* Materialier til franske Stiløvelser. 1 og 2 Afdel. 1872.

XII. Pædagogik, Skole- og Universitets efterretninger.

- B. *Forelæsninger og Øvelser ved Københavns Universitet og den polytechniske Læreanstalt. 1873. 1—2.

*Indbydelsesskrift til Københavns Universitets Aarsfest til Erindring om Kirkens Reformation. (H. d'Arrest: Undersøgelser over de nebulosø Stjerner i Henseende til deres spectralanalytiske Egenskaber.)

*Indbydelsesskrift til Københavns Universitets Fest i Anledning af Hs. Majestæt Kongens Fødselsdag. (A. Steen: Integration af lineære Differentialligninger af anden Orden ved Hjælp af Kjædebrøker.)

*Liste over de Studerende, som i Aaret 1872 have taget den filosofiske Examen.

* *Skoleprogrammer.*

- a. *Danske for 1873.*

Aarhus. *Frederiksbørg* (C. Berg: Lidt om den asiatiske Literatur, især i Fortiden). *Herlufsholm.* *Horsens.* *Metropolitanskolen* (F. E. Hundrup: Lærerstanden ved Metropolitanskolen). *Nykjøbing* (C. Listov: Hvorledes er Skolen stillet efter den nye Undervisningslov?) *Odense* (K. Schmidt: Det første Afsnit af de galvaniske Theories Historie). *Randers.* *Reykjavik* (1872) (J. Thorkelsson: Skyringar à visum i Gudmundar sögu Arasonar og Hrafns sögu Sveinbjarnarsonar). *Ribe.* *Roskilde* (S. Povelsen: Meddelelse af nogle Bestemmelser, der ere udgaaede fra Ministeriet i det forløbne Skoleaar, tillige-

med Bemærkninger). *Rønne* (G. S. Jørgensen: Fortegnelse over Rønne højere Realskoles Bog-samling). *Sorø* (Hoff: Fortegnelse over Bøgerne i Sorø Akademis Discipelbibliothek). *Viborg. Borgerdydskolen i Kjøbenhavn. Borgerdydskolen paa Kristianshavn. Haderslev Læreres Skole. Latin- og Realskolen i Store Kongensgade. Det v. Westenske Institut. Fredericia Latin- og Realskole. Helsingørs højere Realskole* (V. Lassen: Bidrag til Helsingørs Historie). *Slagetse Realskole* (H. Rosendahl: Et Par Ord til Overvejelse for Skolemænd). *Vejle Amts højere Realskole. Vordingborg Realskole.*

b. *Svenske* for 1873.

- *Carlskrona. Christianstad. Falun* (C. J. Dahlbäck: Svenska rättstafningsfrågon). *Gefle. Gøteborg. Halmstad* (N. A. Forsberg: Reseberättelse). *Helsingborg* (A. Møller: Sferisk trigonometri). *Hernösand. Hudiksvall. Jönköping* (G. Säve: Om ellipsen hänförd till polarkoordinater). *Kalmar* (R. Tørnebladt: Om samverkan mellan skolan og hemmet). *Karlstad* (J. Wallinder: Indledning till Galaterbrevet). *Linköping. Luleå. Lund. Malmø* (O. Nilsson: Blad ur konung Gustaf den tredjes historia). *Norrköping. Nyköping. Skara* (J. P. Lagergren: De usu praepositionis $\epsilon\pi\tau$ apud Thueydidem). *Stockholms Gymnasium* (S. v. Friesen: Något om den analytiska behandlingen af kroppars utvidgning genom värme). *Stockholm, Nya elementarskolan* (E. J. Østrand: Forsök till utredning af det bibliska kosmosbegreppet. R. W. Lønnerberg: Några ord om sättet att uttrycka neutrum i franskan). *Strengnäs. Umeå. Upsala. Wenersborg. Westerås. Westerwik. Wexjö* (A. G. Ahlqvist: Nya bidrag

till svar på frågan: Har konung Erik XIV dött af förgift?) *Wisby* (O. W. Lemke: Den antika hedendomen, bedömd af Kristna skriftställare alltifrån äldsta tider). *Ørebro. Østersund*.

c. *Norske* for 1872.

Aalesund (Skolens Omdannelse). *Arendal. Christiania* Kathedralskole. *Aars og Voss's* Latin- og Realskole. *Drammen. Kongsberg* (M. J. Bugge: Prøver af en metrisk Oversættelse af Phædri Fabler). *Kristianssand. Molde* (C. W. L. Horn: Kortfattet Fremstilling af Norges naturlige Beskaffenhed). *Skien. Tromsø*.

XIII. Encyklopædi. Bøgekundskab.

- **C. Bruun*. Aarsberetninger og Meddelelser fra det store kongelige Bibliothek. 2 Bds 3 H. 1873.
H. Linnstrøm. Svenskt boklexikon. 19—20 H. Stockholm, 1873.

XIV. Tidsskrifter af blandet Indhold.

- Literarisches Centralblatt für Deutschland*. 1873, Nr. 21—52; 1874, Nr. 1—16. Leipzig.
For Ide og Virkelighed, udg. af R. Nielsen og R. Schmidt. 1873, 4—6 H.
 *Oversigt over det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Forhandlinger. 1872, 2 H. 1873, 1 H.
Revue des deux mondes. 15 Maj 1873—15 April 1874. Paris.
 Det kgl. danske Videnskabernes Selskabs Skrifter. 5te Række. Naturvidenskabelig og mathematisk Afdeling. 9 B. 1873.
-

Discipelbibliotheket.*Indtægt:*

Bidrag	6 Rdl. „ Mk. „ Sk.
Beholdning	28 — „ — 3 —
	<hr/>
I alt	34 Rdl. „ Mk. 3 Sk.

Udgift:

Indkjøb af Bøger	7 Rdl. „ Mk. „ Sk.
Indbinding	1 — 1 — „ —
	<hr/>
I alt	8 Rdl. 1 Mk. „ Sk.
	<hr/>
Beholdning	25 Rdl. 5 Mk. 3 Sk.

Den naturhistoriske Samling

har siden Meddelelsen i det i Juni 1873 udkomne Program modtaget følgende Tilvæxt:

Fringilla (Crithagra) canaria (Kanarieflugl). [Gave af Discipel Lindholm i 4 Realklasse].

Corythus enucleator (Krognæb), Hun; fangen i Done i Granplantagen ved Bælum-Nørgaard. [G. af Kammerjunker Herredsfoged Wøldike].

Columba (Turtur) risoria (Skoggerdue). [G. af Discipel Sass i 2den Realklasse].

Samme Fugleart. [G. af Disc. Øhlenschläger i 1ste Realkl.]

Ciconia alba (Stork) fra Glorup i Fyen. Udstoppet. [G. af Disc. Malling i 1ste stud. Kl.]

Emys sp. (Sumpskildpadde), Unge. (G. af Disc. Larsen i 2den stud. Kl.)

Spinchia vulgarts (Tangsnarre). fra Limfjorden ved Aal-

- borg, samt den af samme i Fangenskab kastede Leg.
[G. af Disc. Jensen i 1ste Realkl.]
- Nepa cinerea* (Skorpiontæge), tagen ved Aalborg. [G.
af Disc. Ingerslev i 2den Realkl.]
- Mya arenaria* (Sandmusling), tagen i Limfjorden ved
Aalborg den 21de Juni 1873. [G. af Disc. Peter-
sen i 3die stud. Kl.]
- Kjæberne af en Hai, tagen i Atlanterhavet 1848. [G.
af Brødrene B. og N. Bøggild i 3die stud. Kl.]
- Endvidere følgende Gjenstande [Gaver af Disc. Malling
i 1ste stud. Kl.]:
- Pandebeinet med paasiddende Gevorer af en *Cervus
dama* (Daahjort). Daa-Spidshjort, 1 $\frac{1}{4}$ Aar gam-
mel, skudt i Glorup Dyrehave paa Fyen.
- En Del af Hovedet med paasiddende Gevorer af en
Cervus capreolus (Raadyr). Raabuk, 2 Aar gam-
mel, skudt i Mai Maaned, kort efter at have „fejlet
Basten“.
- Et Stykke af Pandebeinet med paasiddende Gevorer af
en Raabuk, 2 Aar gammel, skudt i April Maaned,
kort Tid førend Opsatserne blive fejede rene for
Bast.
- Pandeben med paasiddende Gevorer af en Raabuk, omtr.
3 til 4 Aar gammel, skudt i Marts Maaned.

Den physiske Samling

- har i Aar modtaget følgende Forøgelse:
- Et Skrivetelegrafapparat med Nøgle.
  - Et galvanisk Element.
  - Et Saltadskillelsesapparat.
  - Et geislersk Lysrør.
  - En Nicholsons Flydevægt med tilhørende Cylinderglas.

Et Thermometer med tredobbelt Inddeling, R, C. og F.
Et Kryofor.

Et Destillerapparat.

Et Herons Vandspring.

Et Retortstativ samt nogle mindre Glasapparater, alt leveret af Instrumentmager Weitzmann i Frederiksborg.

7. Skolens Afgang- og Aarsprøve.

Den skriftlige Del af Afgangsprøven for studerende Disciple afholdes fra den 15de til den 17de Juni og for Realdisciplene den 15de og 16de Juni; paa disse 2 Dage finder ogsaa den skriftlige Del af 1de stud. Klasses Aarsprøve Sted. 5te Klasse aflægger de skriftlige Prøver til samme Tid som Dimittenderne; for Skolens øvrige Disciple falder den skriftlige Prøve umiddelbart før den mundtlige.

Den mundtlige Del af Prøverne vil finde Sted i følgende Orden:

Afgangsprøven for studerende Disciple.

Torsdag d. 9de Juli, Kl. 8. Latin.

Fredag d. 10de Juli, Kl. 8. Græsk.

Lørdag d. 11te Juli, Kl. 8. Historie.

— " " " " 11. Hebraisk.

Mandag d. 13de Juli, Kl. 8. Mathematik.

Tirsdag d. 14de Juli, Kl. 8. Naturlære.

Afgangsprøven for Realdisciple.

Torsdag den 9de Juli, Kl. 12. Historie.

Torsdag d. 9de Juli,	Kl. 2.	Geographi.
Fredag d. 10de Juli,	Kl. 8.	Engelsk.
" " " "	11.	Fransk.
" " " "	12.	Tysk.
" " " "	2.	Geometri.
Lørdag d. 11te Juli,	Kl. 1.	Naturhistorie.
Mandag d. 13de Juli,	Kl. 12.	Naturlære.
" " " "	5.	Arithmetik.

Skolens Aarsprøve.

Torsdag den 2den Juli.

Kl. 8.	Kl. 11.	Kl. 2.
a. 3 R. Historie.	III. Græsk.	II. Latin.
b. III. Fransk.	2 R. Fransk.	1 R a. Tysk.
c. I. Geographi.	1 R b. Geographi.	
d.		

Fredag den 3die Juli.

Kl. 8.	Kl. 11.	Kl. 2.
a. V. Fransk.	II. Fransk.	3 R. Engelsk.
b. III. Latin.	3 R. Bøggild og Henius, Naturlære.	2 R. Geographi.
c.		
d. IV. Naturhistorie.		

Lørdag d. 4de Juli.

Kl. 8.	Kl. 11.	Kl. 2.
a. V. Historie.	IV. Fransk.	1 R a. Geographi.
b. III. Tysk.	II. Geographi.	
c. 3 R. Arithmetik.	1 R b. Tysk.	
d.		

Mandag d. 6te Juli.

Kl. 8.	Kl. 11.	Kl. 2.
a. V. Naturlære.	IV. Geographi.	III. Arithmetik.
b. IV. Tysk.	2 R. Geometri.	3 R. Tysk.
c. I. Historie.		
d. 1 R a. Religion.		

Tirsdag d. 7de Juli.

Kl. 8.	Kl. 11.	Kl. 2.
a. V. Latin.	IV. Historie.	II. Geometri.
b. II. Arithmetik.	1 R b. Engelsk.	2 R. Historie.
c. 1 R a. Fransk.		I. Latin.
d. III. Naturhistorie.		3 R. Naturhist.

Torsdag den 9de Juli.

Kl. 8.	Kl. 11.	Kl. 2.
a.		
b. II og 2 R. Tysk.	1 R a. Matematik.	V. Oldnordisk.
c. 1 R b. Matematik.	III. Historie.	3 R. Geometri.
d. I. Naturhistorie.		

Fredag d. 10de Juli.

Kl. 8.	Kl. 11.	Kl. 2.
a.		
b.		IV. Græsk.
c. I. Matematik.	II og 2 R. Religion.	
d. 1 R a. Naturhist.	1 R b. Naturhist.	

Lørdag d. 11te Juli.

Kl. 8.	Kl. 11.
a.	IV. Latin (Kl. 12.)
b. 2 R. Arithmetik.	III. Geometri.
c. 1 R b. Historie.	1 R a. Engelsk.
d. 3 R. Fransk.	

Mandag d. 13de Juli.

Kl. 8.	Kl. 11.	Kl. 2.
a.		
b. V. Engelsk.	I. Tysk.	I. Religion.
c. III. Religion.	3 R. Religion.	2 R. Engelsk.
d. 1 R b. Fransk.	1 R a. Historie.	II. Naturhist.

Tirsdag den 14de Juli.

Kl. 8.	Kl. 11.
a.	IV. Matematik (Kl. 12.)
b. I. Fransk.	V. Græsk.

c. 1 R b. Religion. III og 3 R. Geographi.

d. II. Historie. 2 R. Naturhistorie.

Bogstaverne a, b, c, d betegne Værelserne, i hvilke der examineres.

Onsdag d. 8de Juli, Kl 10 prøves de til Optagelse i Skolen anmeldte nye Disciple; de, der ere hindrede i at møde til den Tid, prøves Mandag d. 17de August, Formd. Kl. 8.

Onsdag d. 15de Juli, Kl. 10 afholdes Sangprøve, hvorpaa Udfaldet af Prøverne og Disciplenes Omflytning bekendtgjøres.

Undervisningen i det nye Skoleaar begynder Mandag den 17de August, Kl. 1.

Disciplenes Forældre og Værger samt enhver, der har Interesse for Skolen og dens Gjerning, indbydes herved til at overvære de mundtlige Prøver og Slutningshøjtideligheden.

Aalborg Kathedralskole, d. 7de Juni 1874.

P. K. Blichert.

1874.